

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Ha intézkedni a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok levelek vissza nem adandók. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft. — Negyedévre 2 ft 50 kr. — Egy hónap 1 ft.

HIRDETÉSI DÍJ:
Otthonos példány egyenként 5 kr. — Belsőjdi minden hirdetésért külön 50 kr. — Nyitólátás 4 példányon 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény ugyanint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Leköszönt Szláv? Hát mi? Za?

(T)udni nem megyire igaznak bizonyult az ellenzéki lapok ama loyális állítást, az a törles, a melyet a magyar vésés és pártja a delegációkban indított, csak szemfényvesztés volt és nem kért egyéb lenni, mint porhintés a nemzeti szemébe.

Mert hiszen, ha az a törlesztés szemfényvesztés volt, akkor kár volt Szlávynak leköszönni. A gyengébbekre ugyan lehet hatni még az olyan beszéddel is, de mindenki, a ki azt a tényt látja, hogy Szlávynak beszéde fölött, hogy azért fogja fog ama beszéde fölött, hogy azért megpártányt a boszniai polgárok, a melyek akkor, mikor a városunk szülői, nem tudta volna, megvárta van. — Hanem persze, az sorozás be van a tőkét csinálni elrületünkben a kárhozta bene: hazafiság! — Ogródovicszekiség, az mindjárt at a tart. ezred föl minden, az ellenzék — A kaplani és ráfogás, hazafiság és 3-an az egész gyanánt vétetik jegyzőkönyvébe.

Különbön Szlávynem is először teszi ezt a dolgot. Megtette már ő ezt máskor is. Mikor miniszterelnök volt, akkor is. — Elfogadta a miniszterelnökséget, mint most a közös pénzügyminiszterséget, a legjobb szándékkal, a legjobb akarattal; el is követte mindent a legjobb szándékkal és legjobb akarattal, de mikor azt látta, hogy semmi sem elég és soha sincs jól semmi? — oda vágta a portefeuilleit akkor is, és azt mondta: „Abzug!”

És a legtöbb ember azt mondta rá, hogy ugy tette ő is. De mit is tehetne más az, ki beismeri önmaga előtt, hogy nagy fába vágta a fejszét. Hogy nagyobb dolgra vállalkozott, mint a mennyi erő és kitartással rendelkezik.

Tehát így méltóztassanak felfogni a Szlávynak József leköszönését. Ő mint közös pénzügyminiszter legjobb lelkiismerete szerint tett meg mindent s ime egyszer csak elő áll Andrássy és azt mondja, nem jól van; az egész szabadelvű párt azt

mondja, nem jól van; plane leszavazzák: hát a milyen érzékeny Szlávynak, ez neki tökéletesen elég arra, hogy a kapufélfának hátat fordítson.

Hja kérem! De hát nem is minden ember Tiszta Kálmán! És én megvallom, magamnak is jobban tetszenék ugy tenni, a mint Szlávynak és azt hiszem, velem együtt elismeri ország-világ, hogy ugy tenni, a mint Szlávynak, sokkal kényelmesebb dolog. Egy embernek elég egy emberért cselekedni és egy ember dolgot elvégezni, és ha egy ember egy emberért megszolgál a hazának, hát hazafisági kötelességének eleget tesz. Szlávynak József is ezt tartja. A míg eleget képes tenni magáért, addig marad, de ha többet követelnek tőle, akkor megy. Ezt tartja ő s a mint mondom, ezt tartja a legtöbb ember, mert ezt a legtöbb ember megérti, míg azt, hogy miért nem megy hát Tiszta is, sőt hogy miért nem ment el már régen, csak nagyon kevesen tudják megérteni. Mivel pedig Szlávynak ezen leköszönése mintegy alkalmat nyújt nekem arra, hogy a menés és maradás közötti különbséget szelöltessem, hát szabadságot veszek magamnak egy kis elméletre:

Azt, a kevés ember által megérthetetlen valamin, a mi Tiszta Kálmán nem maradásra bírja, de a mi Tiszta Kálmán a sziklához láncozott Prometheuszt, a kormányzóhoz belibineselve tartja, elnevezik: „hiúságnak”, „hatalomvágnak”, „a bársonyszékhez való görösös ragaszkodásnak”, stb. — mintha bizony emberben ezeknél nemesebb tulajdonok már nem is létezhetnének, vagy mintha az a kormányzás oly természetű valami lenne, melyhez nem is lehetne ragaszkodni más nemesebb érzésből, csak haszonlesésből, vagy oly lelki szegény tünetek jelentkezéséből, melyek a szellemi koreszkínövésnek félremagyarázhatlan jelei, a miből aztán az következnek: hogy minél hosszabb ideig áll valaki egy parlamenti kormány élén, annál nyomorultabb teremtmény, a parlament pedig, mely arra való, hogy ily nyomorult embereket protegjáljon, a legnyomorultabb intézmény.

Miután pedig az ellenzék, — kivált nálunk, — nem egyebért, mint a kormányért látszik küzdeni, hát véghetetlenül

nyomorult lehet, a mennyiben saját maga hirdeti, hogy a kormányzás nem történhetik másból, mint „hiúságból”, „hatalomvágyból”, „a bársonyszékhez való görösös ragaszkodásból”, — stb. — És ime, a kormányra törni, a kormányt megszerelni, ezek az ellenzéki urak még se szögyenylik? . . . Hát ez aztán csakugyan nagy szemérmelenség és nyilvános erkölcsatlenség, — ugye bár?

Vagy csak épen Tiszta Kálmánnak olyan nagy bűn az a kormányzás? — Nos, hát erről akarok értekezni.

A dunai gőzhajózásra vonatkozó francia javaslatokat Angolország, Oroszország és Ausztria-Magyarország elvben elfogadták. Németország és Olaszország beleegyezése biztos, csak Románia csinál a részletekre néve nehezégeket.

A távozó közös pénzügyminiszter az occupált tartományok számára készült reformtervezetek egy egész sorát hagyja hátra örökül, utódja számára. Ilyenek a községi szervezetről, a politikai hatóságok újraszervezéséről szóló befejezett tervezetek, továbbá a befejezéshez közel álló polgári perrendtartás és csőd-eljárás. Mindezeknek végrehajtása az utódtól fog függni, illetőleg azon fontos kérdés eldöntésétől, vajon már most európai alapon szerveztessek-e a boszniai és hercegovinai igazgatás és törvénykezés, vagy vissza kell-e menni a nép egyszerű szokásainak megfelelő és a monarcha penzerejét kimelő intézményekre, a mi nem zárja ki sem a régebben uralkodott visszaélések kiküszöbölését, sem a népek százados szokásait és szellemet kimelő fokozatos haladást.

Arról, hogy a boszniai és hercegovinai ügyek a közös pénzügyminiszter hatásköréből kiváltsztatnának és a közös kultúrminiszter hatáskörébe mennének át, illetékes körökben szó sem volt és az ilyen hírek batran az illető lapok kombinációira reducálhatók.

Rablóbanda a lázadás területén. Dahlen taborszerény jelenté apr. 29-én este: Mestrovicz-Planinán és Vucoev Brdon meg vagy 100—200 felkelő tartozkodik; cselekvési terék azonban a határ megszállása által igen szűkre van szorítva. Kisebb rablási támadások és egyes orjáratokkal való esatározások még mindig előfordulnak, főleg a focsai kerületben és a Narenta völgyben. A parancsnokságok folyvást portyázó csapatokat küldenek ezen imitt-amott felbukkanó rablóbandák ellen.

A konjicai és tarcsini helyőrségek április 25-től 27-ig combinált portyázásokat eszközöltek Bjelenics, Umojanai és Zelene-Ujive irányában, mely alkalommal a Tarcsinból a legutóbbi helység fele ment osztály, mintegy háromnegyed órai harcztot vívott 50 felkelővel a Bjelamicza-Planinán. A csapatok szétverték a felkelőket, kik érzékenyebb veszteséget szenvedtek. A Rapoljen át történt visszatéréskor is kisebb mérvű összecsapás volt.

A focsai helyőrségi parancsnokság jelenti, hogy ápril 26-án mintegy 30 felkelő 300 juhot és 60 marhát hajtott el. A Humban elhelyezett osztály még az éjjel üldözöbe vette a rablóbandát, szétverte és elvette tőle a rabolt jószágot.

Országgyűlés. — A képviselőház. — Budapest, máj. 1.

A képviselőház ma Kazy János eladó beszéde után vita nélkül elfogadta a madridi egyezmény beczikelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A napirend második tárgyát képezte a zárszámadási bizottság jelentése a Magyar és Horvát-Szlavonországok közt az 1876, 1877, 1878 és 1879. évekre vonatkozólag eszközölt leszámolásáról.

Madarász József a fumei kérdés intézése a tárgyalást elhalasztatni indítványozta. Ez ellen Tiszta Kálmán kormányelnök szólt, nem látván az elhalasztásra semmi alapos okot. Erre azonban hosszabb vita fejlődött ki; Eötvös Károly szintén a halasztás mellett nyilatkozott, s a zárszámadási bizottság ellen emelt vádjaira annak elnöke Prileszky Tauté felelt a többség előnk helyese közben. A halasztás mellett beszéltek még Szilágyi Dezso és Apponyi Albert gróf, s ellene ismételt a kormányelnök.

Lukács László előadó rövid alaposan indokolt beszédben mutatta ki a zárszámadási bizottság eljárásának helyességét. Falk Miksa felszólalása után Irányi Daniel újabb indítványt adott be, mely szerint a kérdés a végül utasítottat vissza a zárszámadási bizottsághoz, az 1880. évi 54. törvénycikkhez alkalmazza. Hegedűs Sándor indítványt nyújtott be a beszámolásról szóló jelentésnek tudomásul vétele iránt. Almassy Sándor Irányi indítványát pártolta, míg Madarász József fentartotta halasztási indítványát.

Végül Tiszta Kálmán kormányelnök előtte szólvál szemben kifejtette, hogy nincs semmi összefüggés a leszámolás és a fumei kérdés között. A ház többsége ezután elvetette ugy Madarász, mint Irányi indítványát, s Lukács László előadó beszédének meghallgatása után elfogadta Hegedűs Sándor indítványát, s ezzel az ülés véget ért.

torzseinek nekiesztés kéréget levágták s marczangolák a vegre, hogy a fák elszáradva . . . kipusztuljanak . . .

— De hiszen ezek e szerint valóságos rablók!

— Brunó és fiverei gonosz tetteikért több ízben el lettek itelve, és midőn börtönből kiszabadultak, mindnyájunk iránt táplált gyűlöletüket még csak el sem palástolák. Hogy gyűlöletüket Gusztavra is kiterjesztették, — azt mondanom sem kell. Több ízben fenyegettek azzal, hogy megölik. Szegény jófiúnak, ha kiment, fel kellett magát fegyverkeznie: hogy fiverei elleneben megvéddesse magát.

Es ugyanezt tette Claude is. Csak hogy Claude azt hitte, hogy tőlk komolyan nincs mit félnie: és . . .

— És mégis ő lett első áldozatok!

— Türelem! azt majd mindjárt megtudandjuk. Ah! ha Gusztáv itt volna és sejtelnéinket tudna! . . . ugy ő képes lenne enyomorultak felett rögtöni itelettel igazságot szolgáltatni . . . mert Claude neki mánakja . . . Hohó! nezzetek! . . . amoda jön ő! az ki ott szalad az uton.

Eduard barátai a jelzett irány felé tekintve, csakugyan láttak egy remegő, halvány leánykát, könnyben uszó szemekkel; ki a Grobourg fiverek által vitt hordágyhoz rohant.

— Claudia! itt veszed gyermekem! nem! nem! apád nem halt meg? — kiálta Eduard. — Ne szólj hozzá! hadd őt! De mindenké előtt nyugtass meg magadat, hiszen megfogjuk őt menteni!

Eduard eme parancsára a leánya előre futott, hogy az esserteenesi orvost előre értesítse.

— Bajos egy gyermek: mondhatom!

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

ERDŐKERÜLŐ és ORVVADÁSZ.

BESZÉLY.

Irta: Étiovant Camille.

Francziától fordította: Békési Ida.

(Folytatás.)

— Ó el!
— Ó el?
E kiáltás, a rémületnek, két ajkáról egyszerre ellebben kiáltása vala.
— Bizony mondom, az ember azt hihetné, hogy a hir titeket kellemetlenül érint.
— A két Grobourg testvér borzasztóan elhalványult.
— Fel a hordágyhoz és vigyétek el.
— De a két Grobourg meg sem mozdult.
— Menydörgős menykő! — ordítá Eduard fenyegetőleg.
Akkor aztán fegyvereiket kezeik között szorongatva lassan közeledni kezdtek. De Eduard kipakta kezéből a puskát.
— Ha a hordágyat viszitek ugy ez csak terhelt lenne bátor legényeim!
— Haladjunk! mondá az idősbik lassan uram menyire hat reánk ez eset! . . .
A menet elindult.

IV
Eduard, barátaival hátul maradt. Mielőtt elindultak volna, Edrárd még egy utolsó pillantást vetett a saját verében furdó hű kutya hullájára s halkán és szokat suttogá: szegény állat.
— Nos! lássuk csak — kérdé Eduard.

tol — mint gondolsz te tulajdon képen ezen eset fölött? Hogy itt büntetett követek el az bizonyos; de ki a tettes: ez itt e kérdés: Te magaddal vinnéd ezeket a Grobourgokat, kikkel ugy bánssz el, mint gazkópekkel és kiket szüntelen örködő szemekkel kísérsz. Talán csak nem ők lesznek veletlenül a . . .

— Claude nem halt meg; — felelé Eduard — sőt azt is reményelem hogy megmentjük: es aztán . . .
— Nagyon helyes! de hát voltaképen mifele emberek azok a Grobourg fiverek; kikre — miut veszem észre gyanud esik?
Rövid hallgatás után Eduard így felelt.

— Ezek a Grobourgok — Gusztáv kivételével azonban — a leggonoszabb gazemberek a földkerekségén. — Atyjok — ki naplopó és csempész is volt egyszermind, vámszedő által öletett meg a Verieves-i tengerparton. Grobourg anyó négy gyermekkel maradt hátra; kik közül háromnak volt ideje apjuk elveit követni s gyakorolni: tudni illik az orvvadászat és csempészet dicső mesterseget folytatni.

Egy napon aztán anyjuk meghalt s maig se tudni vajon a nyomorúság vagy a bánat ásta e meg sirját.

— A bánat? Óh Eduard!

— Hja! az lehetséges, mert ő jó anya mindenekfelett becsületes erzületű nő volt. De meg azonkívül családja meg is veté. Idősebbik fia, Brunó lopás miatt néhány havi fogságra lón elítelve. Apám megszánta a szerencsétleneket, és közbejötté folytán sikerült neki a fogolyának szabad lábra való helyzetését kikészközölni.

Brunó szentül igére, hogy megjavul's hogy gondja lesz fiatalabbik fivérére. Apám aztán hol a mezőn, hol az erdőben alkalmazá. Hanem az efféle munka nem igen volt ügyre

bolt.
Biederman
gen elegans
átalakított
viség
Biederman
kereskedé
Kalkapok, cipők
városház
nyk. galér- és közölök nyakk
és kéze-
ségű férfi
em. sa
Barge Sziléziában
Boro.
trák, kir. poroz,
rmányok által meg-
ntesnek találtatott
paláit
kerckekben.
il-mázanyagot
urkot, közön-kat-
szozeket.
k főfödelpálával és
mellett vállaltat-
e kiadó.
tegy felőrányira 670
föld, réts és legelőből
iadó.
szerezhetni, özv. Munk
T. Polgáron.
a-celli
CSEPPEK,
er a gyomor mi-
mai ellen,
felmúlhatatlan az
trágy-hiány, gyomor-
enyesség, rossz szagu lehel-
et, szék, savanyu felbúfo-
és, köhika, gyomorhurut, gyó-
norgés, hangyáképződés,
alságos nyálkaképződés,
árgaság, undor és hányás,
ofájás (ha az a gyomor-
ól ered), gyomorgör-
rékszorulás, a gyomornak
ulterheltsége étel és ital
laltal, gilisztá, lep- és maj-
otegség, aranyeres bántá-
ak ellen.

Es ha Tisza elmenne, mi lenne akkor?

(—o—) És aztán mit nyerne vele a szél-bal? Mit nyerne Tisza a Kálmán távozásával? Azt hiszi, hogy akkor ő közelebb jutna a kormányhoz? Vagy hogy a Tisza távozása rendszer változást vonna maga után? Miért eseng hát olyan nagyon a Tisza távozás-ért? Azon elvélfogva talán, hogy egy közös-ügyes államférfi ismét lejárta magát? De hát addig akarnak őt várni, míg minden közös-ügyes, a ki van és a ki lesz, — lejárja ma-gát? — Akkor az ő várakozásuk örök időki-g fog tartani!

Avagy azt hiszik talán, hogy Tisza után Apponyi következne, s így a kato-nai előléptetés sorrendje szerint, a habarek mostani helyét ő foglalná el, s Apponyi után az ő divíziójuk rukkolna be a kormányba, vagy plane még Apponyival megkötne a füzöt?

Es aztán, hogy morzsolná össze Tisza őket mindenestől. Na de hiszen el is fog an-nak jönni az ideje, de nem akkor, mikor ő akarná, hanem akkor, mikor Tisza fogja akarni. A nagy államférfiak rendszeren ezélok miatt vannak kormányon s mikor ama czelt elértek vagy legalább is biztosították, hát ak-kor aztán elmennek, hogy másoknak adjanak helyet, tudva tudván, hogy sokan várakoznak utána. De még ama czelt el nem érték, vagy nem biztosították, addig nem mennek, hanem azt mondják a várakozóknak: „Bocsánat, de még végezni valóm vannak.”

Hát így fog tenni Tisza is, addig pe-dig bocsánat, de tartsék magukat a tisztelt urak. És pedig ha azt találnak himni, és azt mernek képzelné magok felől, hogy ha Tisza elmegy, hát akkor már övek a világ és he-gyen-völgyön lakadalom? nagy, de nagyon nagy csalódásnak teszik ki magukat: mert a ki aztán az ur lesz, hát aztán se lesz az más, mint Tisza a Kálmán.

Mert ugyan mit is gondolnak önök, drá-galatos nagy politikusok és nagy diplomaták? Hová lesz ugyan majd Tisza Kálmán, ha nem lesz miniszterelnök? — Talán a hova Lónya lett avagy Bittó? Hát egy Ti-sza Kálmán nem egyéb, csak olyan valami fele valaki, mint egy Lónya vagy egy Bittó?

Hahó uraim! hahó! kissé nátrább az agarakkal! Mert hát ugyan mi volt Lónya vagy Bittó az ő miniszterelnöksége előtt? Hát volt nevezetes ember, kivált Lónya k a világ még eszes embernek is tartott azonfelül, noha Bittó ról csak akkor kezd-tünk tudni valamit, mikor ráakadtak valahol és igazságügyi miniszternek megcsinálták; az előtt jó formán azt se tudtuk van-e? De hát tudják-e uraim azt, ki volt azelőtt Tisza Kálmán?

Ugye hogy tudják? Ugye hogy minden ember tudja? Hát Tisza Kálmán azza volt a balol-dalnak, ami Deák Ferencz a jobboldalnak; vezére. Még pedig nem is olyan nagyon számbavehetetlen vezére, mert vele szemben a felirati párt 1861-ben, csak épen egy pár vó-tummal győzött, azzal is csak úgy, hogy egy

pár határozati parti segítette ki a felirati pártot.

Hát kérem mikor arról van szó, hogy Tisza Kálmán menjen-e, ne menjen-e? nem csak úgy kell azt venni, hogy ha majd el megy hát lesz belőle Lónya vagy Bittó, ha-nem úgy, hogy lesz belőle egy olyan parla-menti tekintély és párt vezér, amilyen volt Deák, hogy mikor Tisza a Kálmán azt fog-ja mondani: „én ezt tartom jónak” — hát vagy azt fogja tenni a kormány vagy meg-bukik.

Hahó édes uraim! hahó! — Tisza Kálmántól nem szabadulunk meg olyan köny-nyen, pedig még csak ellenzékét se fog ké-pezní, hanem mint ki a közjogi kiegyezést el-fogadta, oda fog ulni a kormányparti padokra s onnan fog nézni az új kormányelnökre, aki mikor látni fogja hogy Tisza a Kálmán nem tes-zik az amit ő beszél, hát bele zavarodik.

Igy fog az lenni édes uraim és nem más-képen. Hát ne követeljek olyan nagyon Ti-szának a menetet, mert egy Tisza Kálmánnal, amiért hogy elmegy, azért nem fognak végezni, sőt majd akkor kerül aztán ő rá a sor, már t. i. ha úgy fog neki tetszeni hogy azzal a kormányval, mely ma még az ellenzék padokon ül, kiállotta a kormányzás minden kinszenvedését.

Hát csak azért mondom: jó lesz egy kis-csit meggondolni a dolgot, és gyengében bán-ni azzal a hatalommal, mely legyen a kormány-elnöki széken avagy nem, de amíg el, olyan hatalom lesz mindig, hogy az a kormány, ame-lyet ő megakar tánczoltatni — reszketni fog előtte!

Dux-ünnepély Pozsonyban.

Pozsony, apr. 30.

Az itteni Toldy-kör által rendezett Dux-emlékünnep gyönyörű idő kedvezése mellett fe-lyeszen sikerült.

Fél 11 órakor a városház nagytermet dí-szes közönség töltötte meg. Az emelvényen he-lyet foglaltak dr. Poór Antal kanonok, a kör alelnöke, mellette Góttl polgármester, a kör elnöke Orosz László, a Kisfaludy-társaság kül-döttjei: Szechén Antal gróf, Beóthy a Toldy-körnek, a rendező bizottság el-nöke.

Dr. Poór Antal megnyitó beszéde után, dr. Hoffmann Frigyes, az ev. lyceum tanára, szépen kidolgozott emlékbeszédben fejtegette Dux életpályáját s irodalmi jelentőségét. Ez-után Beóthy Zsolt beszélt a Kisfaludy-tár-saság nevében, beszédét több ízben zajos tes-zésnyilvánítás szakította meg.

Poór kanonok erre megköszönte a köz-önség részvétét, felhívta azt, hogy jelleme meg Dux szülőháza előtt, az emléktábla lelep-lezésén.

A gyülekezet teljes számmal vonult a Te-rézvárosba, a Pálffy-kaszárnyával szemben fekvő kis földszintes ház elé, mely zászlókkal és nem-zeti czimerekkel volt egészen elfödve. A kapu felett alkalmazott emléktáblát még lepel fődte.

A pozsonyi magyárdalkör Erkel László karmester vezetésével alatt eléne-kelte Kölcsey „Hymnusát”, mire Orosz László rövid beszéde közben lehullott a lepel az em-léktábláról. A dalkör a szózatot enekelte s Góttl polgármester a városi község által Dux emlékének szentelt díszes baberkoszorút a Toldy-körnek nyújtotta át megőrzés végett.

Erre a tömeg zajos eljenzés közt vonult vissza a belváros felé.

A szürke márványból készült emléktábla következő aranybetűs felirattal viseli:
Dux Adolfnak

Kisfaludy-Társaság tagjának
Szülő háza.
Szül. 1822 Okt. 25-én
Megh. 1881. nov. 20-án.
Házját lelkesen szolgálta
Nemzeti irodalmunkat a külfölddel
Jó és roz napokban egyaránt
Híven ismertette.
Hálás kegyelete jeléül
Pozsonyi Toldy-kör
1882.

A d. u. 2 órakor a „Zöld fában” rende-zett bankett a legderültebb hangulatban folyt le. A toasztok sorát Poór kanonok nyitotta meg, a királyi párt elvette; Vutkovich a bu-dapesti vendégeket eltette; Szechén Antal gr. Dux érdemeinek szentelt meleg szavakat; dr. Deutsch Dux tevékenységét példaként állítja a németnyelvű pozsonyiak elé, Hoffmann tanár Beóthy, Orosz Dux övégyét, dr. Günther a pozsonyi néket, Vutkovich Szechén s végül Beóthy a Toldy-kört eltette. Este a színházban díszelőadás, „Bánk-bán” került szíre

Irodalom és művészet.

Arany János „Ágnes asszonyáról” 20 lapra terjedő füzetben értekezést írt és kül-dött be hozzánk Thewrewk Árpád. A füzet ára 30 kr.

A főnök és segédje cziemen Hubenay József kis tanulmányt írt mely a Magyar ke-reskedők lapjából külön lenyomatban is megje-lent Aigner Lajosnál. Ára 30 kr.

Vegyes tartalmu egyházi beszédek. czimü műre előzetesi felhívást ki H a r s á n y i Sándor. Kunturkeve ref. lelkes. A mű 10-12 ivre fog terjedni. Ára füzve 1 frt, kötve 1 frt 50 kr. Az előzetesi penek szerző nevére Turkevebe küldendők. Ajánljuk a becses könyvet olvasóink figyelmébe.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megje-lenek. „Árva Zsuzsika” Lukácsy Sándor eredeti népszimnűmüvek legkedveltebb dalai. 1. Czicza czicza (Hofbauer 1-től. 2. Te dörmölyj szé-pecskén. 3. A szerelem zöld színár (Berkes La-jostól). 4. Ne menj rózsám. 5. Hej, pedig a Tisza tulsó partján. 6. Az en szivem olyan ál-dott kis madár. 7. Azt mondta mindig az anyám. (Sigmond Ákostól) Enekkhangra zongora kísérettel (vagy zongorára külön) alkalmazta Erkel Elek. Ára 1 frt 50 kr.

Napi hírek.

A debreczeni torna-egylet május hó 18-án a nepekterben tartandó torna-ünnep-lyére lady-patronessenek gr. Csáky Kálmán honvédelmezés tisztelet nejt, 6 mel-tóságot volt szerencsés megnyerni. — A torna-ünnepély alkalmával kiosztandó díjakhoz: méltóságos gr. Csáky Kálmán alezredes ur 50 frt, Tisza Kálmáné ő nagyméltósága 5 frt, ut. Varga Lajos ur 5 drb 1 frtos tal-ért, Magyari-Franca a biztosító társaság debreczeni főügynöksége 1 drb császári kir. arany, Fonciere pesti bizt. társ. főügynöksége 1 drb magyar arany, Kossa Albert ur két drb 1 frtos tallért, Steinfeld Antal ur 1 drb ezüst-lakodalmi érempenzt, nsgos Huzly Károly pré-post ur 10 frt. ifj. Pájer József ur egy do-hánytárral — voltak szivesek kegyesen járulni, mely kegyes adományokért, fogadják ha-lás köszönetemet. Debreczen, 1882. május 2. László Alajos, torna-egyleti elnök.

Szintársulatunknak holnap lesz becsu-előadása, s ez előadás egyike lesz a legérde-

kesebbeknek. Maga az a körülmény, hogy Csiky Gergely legújabb szimnűve „A u. a.” is szíre kerul vonzerével bir, de különösen fogja emeli az est érdekességét S o m l ó epilógusa, mely-nek kiállítására is nagy gondot fordítanak.

A Petőfi társaság fogadtatását rendező 60-as bizottság ma délután 5 órakor a város-háza nagy tanácsstermében ülést tart.

Egy léggömb útja. K. háziur két ta-nuló fia a napokban egy nagy léggömböt eresztetett el: Mielőtt azonban szelnek eres-zettek volna rá ragasztottak egy kis levelké-t, melyre felírták nevéket az órák, melyben a gömböt legbe bocsátották s kérték egyszer-mint az illetőt, aki a gömböt megtalálja, hogy írja meg nekik, mikor és hol szállott le a lég-gömb? — Pár nap múlva csakugyan levelet kapott a két K. testvér Biharmegyei P. köz-ségből a ref. lelkesítő, ki tüzetesen megírta a helység nevet, az órák és percet (öt óra a szelnek eresztés után), melyben a gömb a pap-lak kapuján fennakadt. Levele végén azonban megjegyzi a kedélyes tiszteletes, hogy miután az uriak ily uri passziókban gyönyörködnek, valószínűleg módos emberek s ha módos em-berek, van érdekük a szegénység iránt is, fel-kéri tehát könyörületes szívökét, hogy a nem-fényes sorsban levő eklézsia számára egy kis segélyt is küldjenek. A valóban módos fiatal emberek a léggömb útján érkezett kérelemre azonnal utnak indítottak némi összeget az eklézsiauk.

A vigasztalhatatlan. Egy a fővárosban nagyon ismert gróf komornyikja három hónap-pal ezelőtt elvesztette a feleségét. Azóta bá-natát a borus palaccba ölni iparkodik és minden este ittasan kerül haza. A gróf dara-big csak túrta, de végre tegnap este szemre-hányásokat tett neki. „Mondd csak, hogy van az, hogy amióta özvegy lettel, minden szabad-idejét a korcsmában töltöd?” — „Vigasztalni akarom magamat gróf ur.” — „Es meddig tartson ez?” — „Oh gróf ur, én vigasztalha-tatlan vagyok!”

Vitus Zsofi a neve annak szerencse-tlen kóborló vén leánynak, a ki koldulva bar-langolt be nagy földet és most hosszú évek múlva visszatért szülővárosába: Dunaföldvár-ra. Itt most a jóslás nemes mesterségét üzi, csakhogy — mint levelezők írja — kevés hí-vőre talál. Nevezetes mondásai érdemekek ar-ra, hogy feljegyeztessenek. Ime közülök egy-pár: „Kossuth Lajos legöregebbik fia elvette a muszka császár leányát, a török szultán ki-bekötötte Kossuthot a czárral, és most azok együttesen fognak működni. Minden ember, kinek fia van, kap 3 hold földet; kinek pedig leánya van, csak 1 holdat kap tulajdonul.” „Efele újságokkal lepte meg a bámuló hajsós-gegyeket. kik — szegénységük mellett számos családdal megáldva léven — különösen azt a hirt vettek örömmel, hogy minden gyermekük 3 hold földet fognak kapni.

Öngyilkos menyasszony. Tragikus ese-tet beszél el a „Zemlén” Kiss Károly csőg-ői uradalmi tisztartó egyetlen leánya Margit nehány hete jegyet váltott szive választottjá-val. A 17 éves leány odaadással szerette vő-legényét s az esküvő napja is ki volt már tűzve. Mult hó 26-án, míg anyja a szomszéd szobában időzött, a fiatal leány revolverrel sz-ven lőtte magát s háromnegyed órai szer-vedés után elhunyt. A szerencsétlen levelet hagyott hátra, melyben szüleitől s vőlegény-től búcsút vesz s kijelenti, hogy annak a mit tett, meg kellett történnie, kérve szüleit, hogy jegyesét legkevesébe se vádolják, vagy kárho-ztassák, mert az semminke sem oka. Temetése az egész vidék nagy részvéte mellett pénteken délután ment végbe.

A braziliai császárnő gyémántjai. Em-lítettük már, hogy ezelőtt néhány héttel mily rejtélyes módon lopták el a braziliai császárnő gyémántjait, s hogy azokat később ismét sike-rült megtalálni. Az „Anglo Brazilian Times”

— És — mondá Eduárd — ép oly oda-adó s jó, mint a minő bájos.

Claude-ot a kastélyba vitték. Az ágyat, melyre lefektették, Eduárd, barátai, Claudia, s azon orvos környezé, kit Claudia elhívott. A Grobourg fiverek két lépésnyi távolságra moz-dulatlanul állottak.

— Mi elmegyünk — mondá Bruno za-vart arcz kifejezéssel.

— Csak maradjatok, szükség lehet még reátok.

— Igen ám, de nekünk dolgunk van — kifogásoló a másik fivér.

— Itt maradtak! én ugy akarom! . . . Ugyanazon pillanatban Simone lépett be. Háta megett egy szép, magas fiatal ember jött be, erdőkérülő jelmezbe öltözve

— Gusztáv, — káltá Claudia, őt meg-pillantva.

Gusztáv, svájci utjából hazatérve, azon-nal értesült az elkövetett büntetről: minek folytán azonnal a kastélyba futott.

Gusztáv az ágyhoz közeledett s egy per-czig az ágyon elterülő szegény Claude-ot szemléle, a mint ott feküdt mozdulatlan, majd-nem elletlenül.

Aztán Claudiára és anyjára irányzá te-kintetét, kiknek fájdalmas kétségbeesésük mé-lyen meghatották e szomorú jelenet szemta-nuit. Erre aztán fivéréhez fordulva, borzasztó fenyegető hangon emigy kiáltott.

— Ti vagytok azok!

— A fiverek élénken viszonzak.

— Micsoda? Mit akarsz mondani?

— Azt akarom mondani, hogy a bűn-ösök ti vagytok! Ti nyomorultak! . . .

— Micsoda? hazudsz! Te vagy a nyo-morult! a miért hogy fivereidet vádolod: csakhogy idegent támogass!

— Ti lennétek az én fivereim? Oh! ne említsétek előttem e nevet: mert szegényem-ben pirulnom kell! Hiszen ti, ha tehetnétek, engem ép úgy megölnétek, mint a hogy meg-akarnátok ölni Claude-ot.

Bruno gyűlölettel tekintett Gusztávra s feléje közeledett.

— Te elakarsz minket veszíteni, azért vádolsz!

Eduárd, — hogy e jelenetnek véget ves-sen, közibök lépett.

— Itt fogtok maradni; és nincs mitől félnetek. Hanem mindjárt itt lesznek a törvény emberei s ti mindent el fogtok mondani épugy, mint én s barátaim.

A törvényhatóság szó hallattára a Gro-bourg fiverek ijedve hátráltak.

Egyik a kettő közül ezt mondá:

— Eleg-baj ez, hogy ön így jutalmazza meg szolgálataikat. Az orvos pedig csendet parancsolt Eduárd kivezeté őket a szobából s egy szomszédos terembe vonszola őket erő-nek-erejével.

— Na, itt jó helyen lesztek — mondá nekik — eu most megyek és küldök nektek ételt italt; annak segélyeivel majd könnyeben fogjátok magokat türellemmel tűrtöztetni.

— Nem vagyunk mi ehések!

— Bati, hát inni fogtok!

— Nem vagyunk mi szomjasok! . . .

Várakozás közben majd megjön az et-vágyatok és szomjátok Akor aztán hideg hust, sajtot és bort hozatott nekik. Midőn Eduárd visszafordult, Gusztávot pillantá meg az ajtó-ban töltött fegyverrel kezében.

— Hát te mit csinálsz ott?

— Legyen nyugodtan. Örízet alá veszem őket és meg sem fognak mozczzanni.

Eduárd kényszeríteni akarta őt, hogy kö-vesse; hanem ő makacsul megtagadá. Gro-

bourgék jól tudtak, hogy mifele emberrel van dolguk: azért meg sem mozczzantak. Hoszu szünet után Bruno dühvel tekintett Gusztávra s kiáltá.

— Azért fenyegetőzöl te, mivel te vagy az erősebb! . . .

— Nem azért: hanem mert ő a gyáváb-bik! — ordítá a másik fivér.

Gusztáv nem felelt. A szerencsétlen fiu Claude-ra gondolt, ki irant valódi fiu gyöngéd szeretetet táplált s azon felelem, miszerint atya (mert úgy nevezé őt) meg van halva, ha-lálós aggállal tölté őt el. Az általa fogva tar-tott nyomorultak látványa haragját és utalátat gerjeszték fel egyaránt. Nagyon jól tudta ő, hogy ők mire képesek, mivel akoriban látta őket műveleteik közepete, midőn általök ki-noztatott Hanem azon nagyon csudalkozott, hogy nem látta köztök másik fivérét: azt ki honn maradt.

— Hát Jagues hol van? — kérdé őket.

— Aha! kétség kívül őt is vádolni akar-nád? — mondá Bruno gyunosav nevetve. Mi-velünk nem ered be: meg Jagues is kellne ne-ke! Ah! ha most, egy csapásra tőlünk is megszabadulhatnál, jaj! örülnél te annak: nemde? . . .

Gusztáv vállat vont és hátat fordított nekik.

Bruno a termen keresztül-kasul sétált, esküdözött, gesztikulált s kézzel csapkodá, lábbal rugdosá a keze nyége akadó butorokat. Aztán időnként Gusztávhoz fordulva, fenyegetni látszott őt. Később leült, egy poharat szinig töltött borral s egy hajtasra kiüríté. Végül az asztalra könyökölt, fejét tenyerébe hajtá s vég-képen elcsendesedett.

Gusztáv reá nézett s mely meglepetéssel, őszütné megindulva vevé észre, hogy idösb-bik fivére szeméből könnyek peregtek alá.

— Te sirsz?!

— En? viszont kérdé a másik, könnyeit letörölve, — igen: a düh miatt!

— Ennyi volt az egész.

Egy óra múlva, a kastély udvarára robogó kocsi zöreje hallatszott.

— Vajjon ki jöhetett most ide? kérdé Bruno nyugtalanul.

— Nézd! — mondá Gusztáv. Bruno az ablakhoz lépett s látta, hogy az arbois-i vizs-gálóbíró, egy rendőrbiztos és két csendőr szál-lott ki.

VI.

Azaltat meg Claude-ot gondos ápolásban részesíték s az orvos, ki egy percze sem tá-vozott ágya mellől, oda nyilatkozott, miszerint reményli, hogy megmentheti őt. Eduárd s ba-rátai visszavonultak s így csak is Claudia és Simone maradt a szobában az orvossal.

A vallató bíró jövetekor azonnal látai akará Claude-ot, a miért is Eduárd azonnal szerencsétlen erdökerülőjéhez vezette és el-beszélé neki mindazt, a mi reggel történt.

Egy kis türelmet kérek, — mondá az orvos a vizsgáló bírónak, — aztán kihall-gathatja a beteget. Perez mulva a beteg csak-ugyan kinyitá szemzeit. Eduárd nyakába omlott s örömeben sirt. Claude olyan csodálkozva nézett maga körül, mintha alomból ébredt volna fel. Midőn Eduárdot megpillantá, mo-solyogni kezdett.

— Legyen nyugodt uram, — mondá, cse-kélyesség az egész.

Az orvos jelt adott, mire a vizsgáló bíró az ágyhoz közeledett s mondá:

— Beszélje el nekünk, hogy mi történt magával?

— Hohó, no nézd! — kiáltá Claude, egy hirteleni mozdulattal csinálva, mintha bizony valamitől megrémült volna. Tekintete azt40

szert ez

ent. A re

is három

keretlen v

levelet ka

egyedül t

a hol a g

A rendőrs

mantokat

hogy mik

miért adt

elfogottak

gyémántok

— C

bord gróf

li tartók

Beckmann

Frohsdorf

termett el

az idén a

ahajának

után meg

hogy Cha

azonnal a

utazt.

— G

nak, be, bi

vakkal roh

ber a hős

ismeretlen

mulva tall

hívják, czi

retőjét fé

bizottság

hogy a gy

éves Brun

van talált

és Bonif

éves pusk

költözní. M

Bonigló a

szór mellé

zett. A gy

— T

25 év lefe

szenes ko

gáptól —

állomásra

kocsi úre

kedték.

lehetett m

—

risban egy

eset nagy

életunt fe

asan, köz

Ugyanis a

tejére kis

szór hajló

míg egys

tartó érze

a magasb

nál fogva

va s egy

arianan vo

nem lehet

ta volna.

A r

néglegesen

maron ez

karácsony

zassága al

nyát, mag

nár közsé</

körülmev, hogy Csiky...
A nagy légvonalban...
K. haziur két ta...
Bihar megyei P. kö...
Egy a fővárosban...
Eve annak szerencsét...
A koldulva bar...
Dunaföldvár...
Ime közülök egy...
A török szultán ki...
A magasból s az alsó...
A rózsa leány koszorú...
A legujabb törpe...
A rózsa leány koszorú...
A legujabb törpe...
A rózsa leány koszorú...
A legujabb törpe...

szert ez is epen olyan rejtelyes módon történt. A rendőrségnek minden fáradozása ugyan három gyanus ember elfogatásán kívül, sikertelen volt. Egyszer a rendőrnök névtelen levelet kap, melynek írója kijelenti, hogy ő az egyedüli tolvaj s egyúttal megjelöli a helyet, ahol a gyémántok elrejtve és elásva vannak. A rendőrség csakugyan megtalálta ott a gyémántokat s mai napig is rejtély mindenki előtt hogy miként sikerült azokat ellopni s hogy elfogottakat azonnal szabadon bocsátották; a gyémántok értéke 400,000 dollarra rug.

Chambord gróf cseresznyéi. Chambord grófnak már évek óta szokása, hogy téli tartózkodási helyéről, a Görceben fekvő Beckmann villából, nem tér addig vissza Frohdsdorfba, míg csak a város környékében nem termett első érett cseresznyékből nem eszik. Az idén azonban csak nehezen sikerült a gróf hajának eleget tenni, de hosszas utánjárás után mégis találtak érett cseresznyét. Alig hogy Chambord gróf ezeket elfogyasztotta, azonnal az idősebb fia hajtatott s Frohdsdorfba utazott.

Gyilkosság feltételességből. Csukjának, be, biztos ur, valakit megöltem, és szavakkal rohant tegnapelőtt délelőtt egy öreg ember a bécsi ottal ringi rendőri hivatalba. Az ismeretlen fel volt igazgatva s csak hosszabb idő múlva vallotta be, hogy őt Bonigló Ignácznak hívják, cipész a Hernalson s megölte a szeretőjét feltételességből. Rögön egy rendőri bizottság ment a helyszínre s constatálta, hogy a gyilkosnak igaza volt. A lakoson a 32 éves Brunner Leopoldinát verben uszva holtnak találták meg. Brunner együtt élt az 56 éves Boniglóval de nem rég Müller Vilmos 32 éves paskázás és megszerelte s ehhez akart áttörni. Midőn ma holnijait el akarta vinni, Bonigló a feltételesség dühében késevel többször mellébe szurt s a szegény asszony elvérzett. A gyilkost természetesen letartóztatták.

Tűz a vasúton. A Rozsnyóról mult hó 25-én lefelé haladó vonathoz kapcsolt üres szemes kocsi Tornallya táján — valószínűleg a tűztől — tüzet fogott, s midőn a vonat az állomásra ért, lángot vetett. Jóllehet az égő kocsi üres vágányra tolták, és azonnal olaj a tűz kialszolt, ennek daczára csakis alaprészét lehetett menteni.

Endome oszlopról ugrott le. Párisban egy ember s azonnal szörnyet halt. Az eset nagy szenzációt keltett Párisban. Az életunt férő öngyilkosságot egész szapadisan, közö, s jelenlétben hajtotta végre. Ugyanis a Endome oszlopok majdnem legtejjére kuszult fel, az ottani rászorottnál többször hajlott s mindanyiszor visszahúzódt, míg egyszerre, mint a ki leküzdte a visszahúzó erőt, hirtelen levette magát a magasból s az alsó korlát rácsvasán nyakánál fogva függőben maradt. Torka át volt szurva s egy percig sem élt. Az öngyilkos vőlegény urianan volt öltözve; tárczájában egy onást sem lehetett találni, mi azonoságát konstatalta volna.

A rózsa leány koszorúja és esketés véglegesen május 10-dikére tüzetett ki. Solymanon ez alkalomból nagy ünnepek lesz. Gr. Karácsonyi Guidó, ki a Rudolf trónörökös házassága alkalmából tette kihazasítási alapítványát, maga is jelen lesz az ünnepélyen: Solyman közönsége apraja-nagya készülődik, hogy minél jobban emelje a rózsa leány tisztességét, ki ez alkalommal sok pénzt kap a kezéhez, mint erenydíjat.

A legujabb törpe. Üvegben, Nyitramegyében van egy „kis” leány, a ki már 28-ikban jár, még sem nagyobb 3 lábna. Sztahel Agnesnek hívják, megjelenése, arca, egészen gyermekes, hangja ugyanolyan, csak hogy megnyerő, vonzó. Dolgozni csak házidolgot végez. Nehezebb munkára gyöngé. Azt mondják, hogy egykor három éves korában elesett s azóta sem emelkedett.

Erőteljes makacssággal, mindig a szoba egyik szeglete felé irányult. Lassankint szeméi megrepedt, tüzes, irtóztató kifejezést öltöttek.

— Nos hát — mondá Eduard tekintettel keresve azt, mi Claudeot annyira megrömitte. A Grobourg fiúveket látta meg, kiket a szobába kísérték.

— Claude! Claude! mondd meg kik voltak gyilkosaid?

— Nem ösmerem őket.

— Közeledjete! — kiáltá Eduard durván, Grobourgék fele fordulva. Mindketten közeledtek de halthalványan. Claude folytonosan tekintetével kísérte őket.

— Jó napot barátaim! Ti itt vagytok? — susogá mosolyogva. Szivos bőre van Claude kezét: ugye e bár?.. A két Grobourg inogni kezdett és majd lerogytak.

— Bah! ezt a megindultság okozza — nehegő Brunó. Az a szegény Claude!

A vallató bíró kérelmére azonban Claude elbeszélé a történetek. De mindenek előtt kezét nyujta Gusztávnak s mélyen elérzékenyült hangon mondá:

— Legyen hát fiam! nagyon szeretlek téged. Aztán az orvoshoz fordulva mondá:

— Mentsem meg uram! mert nekem még élnem kell... élnem kell nőmért leányomért, gazdámért és fiamért.

Fia az Gusztáv vala.

— Tehát ön azt akarja, hogy elbeszéljem a mit velem tettek. Jól van! megeseleksem.

A két Grobourg fivér a falhoz támaszkodott! fejüket mellőkre csüggesztették s mozdulatlanul állottak ott.

— Nyolc nap óta barangolok az erdőben és vadászom, — de nem a vadat hanem a vadlopókat.

(Folyt. köv.)

nem fejjük, sem nem nő. Értelmi tehetsége azonban meglehetősen, enni pedig epen sokat eszik. Videkszerre csak Agneskanak hívják, s amerre jár, mindenütt megámulják, sőt egy arra vetődött komédiáscsapat már szerződött is akarta, de anyja nem adta oda.

Uj Salamon. Egyik csongrád megyei községben történt. Két kofa derekasan össze-czivakodott, s egymásról kölcsönösen minden tisztességet leszedve, s az ekesebbnél ekesebb titulusoktól s minden argumentumból ki fogya egyértelműleg a községi bíróhoz futottak „igazság”-ért. A bíró kihalgatva a patvar-kodókat s töviről hegyire megértvén a dolog „mivolt”-át, következő salomonit íteletet hozott: „Mindkét fél köteles a községházi tanácsster-mében egymás mellé térdepelni, hogy a bejáró ügyesbajosoknak elrettenítő példaul szolgáljon; köteles továbbá meghatározott időszakonként — töredelmességre és alázatosságra jelenül — a földet, s a kölcsönös bocsánat és kibékülés záloga gyanánt egymást megcsókolni; s ezt a furesz procedurát mindaddig folytatni, míg magába szállásának kétségtelen bizonyosságát nem adja.” Diktum: faktum; s a szoktalan sententzia betűről betűre végrehajtatott, s a perlekedő felek nem győzték eléggé — hajtogatni, hogy de bizony ők már testi lelki jó barátok, a minek vetére a bíró is hitelt adván, a „további eljárás” beszüntette.

Furcsa szabadalmak. Amerika valóban a csodálatos találmányok hazája. Ezt fényesen bizonyítja legutóbb egy csomó szabadalom iránti kérvény, a melyet derek amerikai polgárok és polgárnők nyujtottak be a washingtoni „Patent office”-hez. A többek között egy lady hajfodrozó íre kért szabadalmat. Ez a tüt tetszesszerint lehet használni papírvágó-olló, ruhafogas, csokortartó, nyakkendőtt, kávéskanál, tollnyél s többféle szerszám gyanánt.

— Egy washingtoni polgár eredeti szerkeztű „lófrissítőkre” kért szabadalmat. Ez a lófrissítő igen jeles alkotás; egy üres, kis lyukakkal ellátott kantarból mely hajlítható cső által a kocsiiban elhelyezett viztartó-edényből van összekötve s arra való, hogy a lovat itatni lehessen a nélkül, hogy a kocsinak megállni kellene. Egy harmadik a fejős tehén farkát óhajtja gépezettel ellátni. Nehogy a tehén örökös farkcsóvalásával akadályozza a nyugodt fejest, a böles amerikanus nagyobb sulyt alkalmaz az állat farkára. Két szabadalom egészen vallásos jellegű: az egyik a hebegek elhárítására alkalmas találmányra vonatkozik, a mely abból áll, hogy a hebegek folyvást hangoson mondja a „miatyánkat” — a másikon neve, a „horkolók barátja.” Ajtások ember so-kaig töprenghetett, a míg végre föltalálhatta azt a szerzámot, a mely istennek és embernek bizonyára egyaránt kedves lehet. Az esetre, ha az amerikai pap unalmas predikációja közben az ajtókat hívón erőt venne a jétkony álom, nehogy hangos horkolásával áhító lelki szomszédjait háborgassa, a feltaláló olyan készüléket helyez a templomi szék támlájára, a mely elnyomja a horkolást. Európában bizonyosan akadnak olyan emberek, a kik elég könnyelműen kétségbevonják a találmányok gyakorlati hasznát, hanem a szabadalmazott találmányok tulajdonosai, aligha miliomosok nem lesznek pár év alatt.

A Magyar testvérek kitűnő zenekara holnap a „Bika”-ban tart zeneestélyt.

CSARNOK.
„Egészségére” — „prosit.”
— Diecman nyomán.
— Irta: **Lenthe Gusztáv.**
Az emberi természet sajátságában rejlik, hogy midőn a társaság valamely tagja prüsszent, önkéntelenül a fentebbi szavak jönnek ajkunkra: „egészségére” — „prosit.”
Honnan e szavak? mi jelentősége van ennek? — kerdezzük magunktól.
Es azt találjuk irva, hogy Nagy Gergely idejében az 591-ik esztendőben, midőn Olaszországban egy ragályos betegség uralkodott; az ezen ragályos betegségben levők rendszeren ily prüsszentes következtében multak ki az arnyekvilagból, mi a nevezett pápat arra indította, hogy imákat és fogadalmakat rendeljen el a ragály feltartóztatására s innen származik, hogy midőn valaki prüsszentett, azt kívánták neki: „egészségére” — „prosit.”
Ezen kívánat azonban sokkal régebb. Ez meg volt már a régi, az ó-korban is, sőt azok, kik az új világrészt felfedezték, ottan ezen jó kívánatot, már teljes ervényben, szokásban találták.
A rabbinusok például azt állítják, sőt ezt irásokkal is bizonyítják, hogy az első ember Ádám, miután halandóvá lett, prüsszentes következtében halt meg, azt reuelvén a minddenható, hogy az legyen megelőző jele a halálnak, e világból való kimulásnak. Es csakugyan — mondják a rabbinusok — egész Jákóbig minden ember halála bekövetkeztekor prüsszentett. Csupán Jákób oldatott fel e törvény alól a minddenható által, de volt is öröm és csodálkozás Izraelben, midőn látták, hogy Jákób prüsszent és utána meg sem hal meg. Mindamellett is nem enyészett el oly hamar a prüsszentes-től félelem, mivel azt hitték, hogy ez talán csak Jákóbnál van így kivételképen s azért különféle áldozatokat, fogadalmakat tettek, hogy megkerleljék az isten haragját s ennek csakugyan eredménye is lett, mivel többé nem a halált megelőzőleg prüsszentettek az emberek, hanem a születés alkalmával a gyermekek.
Nehez elhinni a rabbinusok ezen állítását, kik ugy is igen gyakran állítanak valamit a nélkül, hogy bebizonyítani képesek volnának. A mythologiában is találunk a prüsszentesre vonatkozólag eleget. Így például, hogy midőn Prometheus agyagból összeállított em-

beret életre ebresztette, az égből lopott tüzet orra alá tartotta s a mitől ez agyag ember egyszer csak fejet lehajtvá, prüsszentesi kezdett, Prometheus pedig egész örömmel kívánta azt neki egészségére s ezen jó kívánat oly hatással volt ez új emberre, hogy azt az soha el nem felejtette, hanem bárkit is prüsszentesen hallott, azt mondá ő is neki: „egészségére” — „prosit.”
Aristoteles és más bölcseszék pedig ezen szokást a vallási tisztelgetben vélték feltalálni, allitván, hogy a leleknek lakhelye a fej levén, a vallási fanatismus a prüsszkölest, mint a lelek működését tekintti s azért kívánja az illetőnek: „egészségére” — „prosit.”
A sianok ezen felfogással epen ellenkezőleg vélekednek. Ok azt állítják, hogy az alvilágban, a pokolban a bírák egy könyvben az emberek bűneit folytonosan jegyzik s ezeknek egykor e bírói szek előtt meg kell jelenüök. A főbíró, Praysmpában, ezen könyvből aztán kiválasztja azok neveit, kiket ki akar szólítani ez arnyekvilagból s őket hangosan neveiken neveli. A főbíró ezen felhívására az illetők mindjárt prüsszkölnék, mi környezetiket arra indítja, hogy az istennek haragját kiengesztelve, „egészségére” hangzó jó kívánatukkal távoztassák el tőle az utolsó óra bekövetkezesét.
Avicenna és Cardan a prüsszenteset a görös, az Epilepsia egy bizonyos nemének tartják s az ezen betegségtől félelem — állítják ok — készíti az embereket arra, hogy a ki prüsszköl, annak „egészségére” „prosit”-ot kívánjanak.
Más orvosok szerint pedig a prüsszentes a betegségtől való kiépülés egyik jele s az agyvelő egészséges állapotának bizonyítéka, azért kívánunk annak, ki prüsszent, jó egészségért.
A fentebbiekből is eléggé kitűnik, hogy a prüsszentes utáni jó kívánat egyike a legregibb szokásoknak. Es ennek oka nem csupán az embereknek egymás iránti udvariasságában rejlik, hanem a vallási vak buzgóságban és sok tévhitben leli magyarázatát. S ezen tévhit gyakran még a törvényhozók által is terjesztetett, mint az például Zoroaster „Zendavesta” című, a világ egyik legregibb könyvéből is kitűnik, hol az áll irva: „Hogy ha valakit prüsszentesi hallasz, kívánj neki „Astunovor”-t és „Ashim Vuh”-t.”
Az egyiptomiak, görögök és a rómaiak a prüsszentes isten újának tekintették: azt néha jó, néha rossz esemény bekövetkezése előhírnökének tartották. Némely csillagászok egész jóvedelmi forrásul tekintették a prüsszentes, jóvendőt mondvá abból a szerint, a hol és a mely időben az történt, erős vagy gyenge volt-e az, stb., s ha e jósolt szerencsét jelentett, akkor áldozatot hoztak az istennek, s fontos dolgokat végeztek, vagy ügyleteket kötöttek; ha pedig nem jót mondott a jósolt, akkor tartózkodtak minden ügylettől, dologtól, még lakásukat sem hagyták el, sőt nem is ettek mindaddig, míg bizonyos vallási czeremóniak által e jósolt jóvá nem változtatott Koltók és irok igen sok ily előiteletből származó eseményt enckelték meg s hagyták hátra az utókor számára.
Így például, midőn Pesselope kerői által nagyon üldözött s az istenekhez fohászokodott, hogy őt Alysserhez visszavezerelejek, fia Telemach oly erősen trüszkölt, hogy a ház falai szinte megrendültek s e percztől fogva nem ketekedett Pesselope abban, hogy fohászja az istenek által meghallgattatik s kérése teljesedésbe megy.
Midőn Xenophon egyizben katonáit egy veszélyes és szükséges támadásra lelkesítette volna, egy katona elprüsszentesette magát s a csapat, inkább e prüsszentes, mint jó előjel által, mint Xenophon buzdító, lelkesítő szavai által ösztönözötte, megtámadta az ellent s csodával határos hősiességet iejtett ki.
Az volt az általános hit a rómaiaknál, hogy a szerelem istene, minden nő születése alkalmával prüsszentett s ugyanazt tettek a Gratiák s a szerelem istenasszonyai is. Azért egy római ifju nem mondhatott szébbet és nagyobb bököt szíve választottjának, mintha azt mondta neki: „sterauti tibi amor”, (a szerelem istene neked prüsszentett.)
Neha a prüsszentes meg a zsarnokokat is szelidebbekké, jámborabbakká tevé. Így olvassuk például, hogy Tiberius, ha kedvező időben prüsszentett, igen barátságos, vig kedélyű lett, diadalmasan járt be Róma utcáit, hogy fogadja alattvalóinak jó kívánatait.
„Peru meghódításának történeté”-ben azt írja a szerző, hogy ha a Guachiai vagy Guacajai Kazike prüsszent, nyilvánosan jelek által lesz ez örvendetes esemény tudtul adva az indiánoknak, kiknek kötelességük e hirre azonnal a földre borulni s a naphoz fohászokodni az uralkodó jöletért, egészségért.
„Ha a monomotapai király prüsszent”, — mondja Helvetius — minden udvari embernek azonnal szíve prüsszentesi kell; e prüsszentes elterjed az udvarból a városba, a városból a vidékre s így az egész országba, úgy hogy ugy tetszik, mintha ugyan egy időben az összes lakosság náthas volna, mert mindnyajan prüsszentesenek.
Midőn a senuari király prüsszent, szinte valami nevéteses dolog történik Mihelyt a király prüsszentett, mindazok, kik epen nála vannak, hirtelen hátat fordítanak a királynak s egy lábra állva, azon többször megfordulnak. — Azt hiszik, hogy az állam érdeke kívánja ezt így.
A quákerek és az ujra keresztelők nem kívánunk soha, ha valaki prüsszent, jó egészséget s ezt mai nap már igen sokan magukéva tettek, azt állítván, hogy nem tartozik többé a „bon ton”-hoz, valakinek, ha prüsszent, „egészségére” kívánni; legyen az ő hitük szerint, de a felebaráti szeretet s e szokás évezredekben

Sorszhuzás.
Az 1860-diki sorsjegyek húzása május hó 1-én a következő: 7672. sorozat 3. szám nyerte a főnyereményt. — 6673. sorozat 18. szám nyert 50,000 frtot. — 12715. sorozat 20. szám nyert 25,000 frtot. — 1045. sorozat 13. szám nyert 10,000 frtot. — 14.356 sorozat 4. szám nyert 10,000 frtot.

Tutti-frutti.
— Mily botor eszme édesem! Két hónapja látom, hogy mindig egy szereccennel kísérteted magad.
— De édesem, tudod, hogy gyászom van Nem két hónapja hogy meghalt anyósom?
Udvariasan:
A vasuti kupében egy ur és egy hölgy utazik. Az ur (kivesz egy szivart és rágyújt).
— Asszonyom, talán alkalmatlan önök a szivarfüst?
— Igen, uram, nagyon!
(Az ur nyugodtan szivarozik tovább és résztvevő hangon így szól.)
— Istenem! akkor önök nagyon sokat kell szenvednie.
— Különös! Szeretném tudni, miért örült dr. Z... valahányszor egyik volt paciensenek pompás sirmelékét állítanak?
— Hat azért, mivel a szerzők szeretik, ha munkájuk díszesen van bekötte.

Legujabb.
A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. (A Magyar távirati iroda eredeti átirányai.)
Budapest, május 2. (Érk. d. u. 2 óra.)
Az allambevételek 1882. év első negyedében 67.190.759 frt 97 kr, tehát a mult évhez arányitva 1.199.849 frt 36 krral kedvezőbb. A kiadások 1882. évi első negyedben 85.973.836 frt 15 kr, a mult évhez képest 4.273.604 frt 4 krral kedvezőbb.
Budapest, május 2. (Érk. d. u. 2 óra.)
A képviselőház mai ülésén az igazságügyér benyujtja a Luxenburggal kötött közönséges büntetések kiszolgálásáról szóló tjavaslatot. Targyalatik a törvényjavaslat a horvát határ-örvidéki törvényes viszonyok rendezéséről.
Kolozsvár, május 2. (Érk. d. u. 2 óra.)
A maroludasi kerületben Miksa Elek szabad elvű párti képviselővé választott.
Bécs, május 2. (Érk. d. u. 2 óra.)
Jovanovic jelenti: A dragalji fensikon 29-én harc volt a felkelőkkel; veszteségünk egy sebesült.

Felelős szerkesztő: **Vétesei Arnold.**
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**
Kiadó: **Kutasi Imre.**

Hirdetmény.
A nagyerdőn a katonaság czellővesi gyakorlatára átengedett terület kiszélesítése után a kijelölt vonalon fenállott fák kivágatásából kikértelt 114 fel, vagy 57 egész csomó galy vagy botfa folyó május hó 5-ik napján azaz péntek délelőtt 8 órakor a helyszínen kezdet veendő nyilvános árverés után, azonnali készpénz fizetés s mielőbbi elszállítás kötelezettsége mellett együttesen vagy fél csomónként el fogván adni: a venni szándékozók illően meghívatnak.
Kelt Debreczen, 1882. Május 1-én.
Laky Lajos.
tanácsnok

Kiadó bolt és lak.
A főpiacson a „Bika” vendéglő mellett, a hol jelenleg a Mayer Ferencz ur bórkereskedése van, egy bolt, lakás és udvar pünkösdtől kezdve bérbe kiadó.
Ertekezhetni a tulajdonos **Vecsey Viktorral.**

MATTONI-FÉLE
GLIESHÜBLER
legitímált egynemű
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és Udító ital,
kitűnő hatásonak bizonyult köhögéssel, gége bajokkal, gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsruhban (Csehország).

